

[Arne Melchior]

rapport, nr. 12 af maj 1980, der hedder »Arbejdsløshed i Århus amt«. Der har vi en beskrivelse, et notat om den hollandske ungdoms mindsteløn. Det viser sig, at man i Holland har et system for de 16-23-årige, således at de med en lavere løn end mindstelønnen, som man også opererer med i Holland, kan blive, om jeg så må sige, sluset ind, bragt ind på arbejdsmarkedet. Det er sådan efter den nugældende ordning, at for hvert år under 23 i alder tages der 7½ pct. af mindstelønnen, således at mindstelønnen for de 16-årige altså er ca. halvdelen af den løn, som gælder for de voksne over 23 år. Jeg mener, at vi i meget høj grad skal studere disse ordninger, fordi de i et land som Holland, som vi jo ikke kan hævde har andre intentioner med disse ting, end vi selv har, med stort resultat har kunnet arbejde på denne måde.

Jeg vil også opfordre til, at vi gennemgår lærlingeloven. Jeg vil næsten opfordre ministeren til at nedsætte et hurtigt arbejdende udvalg, således at det bliver gjort attraktivt at få lærlinge. Der er en hel mængde ting, der står i vejen for, at private arbejdsgivere har den nødvendige interesse herfor. Jeg kan nævne blanketgangen, før sådanne kontrakter kan oprettes. Jeg kan nævne, at hvis en virksomhed har flere afdelinger i samme by, må de ikke flytte en lærling fra en afdeling, hvor der ikke er travlt, til en afdeling, hvor der er travlt. En hel masse andre restriktioner og barrierer er sat op, som hindrer virksomhederne i at tage de lærlinge, vi gerne vil animere dem til at tage.

Det bør også gøres næsten umuligt at afvise tilbuddene om job eller uddannelse. CD er meget skeptisk over for at lægge afgørelsen af, om man er til rådighed for arbejdsmarkedet, ud til lokale instanser. Vi er bange for det, vi er skeptiske over for det. Men vi er absolut pro jobtilbudsordningen og fremrykkelsen af den, således at den kan træde i kraft allerede efter 1 års ledighed. Vi vil gerne i samme forbindelse minde om det forslag, der ligger på folketingets bord, fremsat af venstre, om deltidsarbejde. Til bekæmpelse af arbejdsløshed er fri og nem adgang til deltidsarbejde, herunder også vikarvirksomhed, af absolut stor betydning.

Må jeg så nævne et par af de punkter, om hvilke jeg mener, at de nok er nye, men ikke særlig gode. Jobskabelsordningen er, som SF's ordfører sagde, meget upræcis. Det er,

ligesom man måtte have en smuk afslutning, og så har man fundet et sidste halmstrå, men man ved egentlig ikke rigtig, om det har rødder ned i jorden, så det kan holde. Jeg er bange for, at noget sådant nemt bare vil betyde en omflytning af nogle, som er i arbejde, fra én virksomhed til en anden virksomhed. Det vil meget ofte gå ud over de små arbejdspladser, herunder håndværksvirksomheder, og derfor er jeg meget skeptisk over for dette.

Tanken om at bringe overarbejdsloven frem igen tror jeg arbejdsministeren ikke skal bruge sin tid på. Begynd dog selv i den offentlige sektor! Kan man afskaffe væsentligt overarbejde for lærere og læger eller i DSB eller i postvæsenet, ja men så giv et godt eksempel, hvis det kan lade sig gøre! Så længe det ikke kan lade sig gøre, og så længe selv ministre må arbejde over og passe flere ministerier, skal man lade være at ulejligge den private sektor med den slags ting.

Jeg er ligeledes skeptisk over for punkt 12 i redegørelsen, som taler om, at virksomheder skal beholde overflødig arbejdskraft mod at få et tilskud og så sende de pågældende mennesker på uddannelse. Jeg tror, det er i strid med det, jeg sagde i starten, om den absolut nødvendige konkurrenceevne, som vi ikke må angribe, men tværtimod skal fremme.

De sidste sider i redegørelsen taler – egentlig uden nogen form for dokumentation – om det antal af mennesker, man forventer kan blive bragt i arbejde. Under et kommende udvalgsarbejde og forligskredsarbejde og andre diskussioner, der følger denne debat, vil vi gerne have noget mere dokumentation for de tal, der står dér, ligesom vi ikke tør være så optimistiske som arbejdsministeren at tro, at der ikke skal være nogen nettoudgift ved ordningen. Der er tale om en bruttoudgift på ½ mia kr. i indeværende år, og dér kommer forligspartierne jo meget naturligt ind i kredsen, men som sagt i starten: vi tilsiger positiv holdning, hvis vi kan se, at pengene er givet godt ud til fremme af beskæftigelsen.

Man siger til sidst, at alle skal deltage i denne brainstorming, og det skal vi da i høj grad også gøre, men jeg må advare, når min forgænger på talerstolen, hr. Bolvig, sagde, at når vi om et år diskuterer disse ting igen, skal det kunne vides i land og rige, at så har